

I skolen

NR 1 - JANUAR 2009

Minoritetsrådgiverne på plass

SIDE 4

Snart er det valg igjen

Av Odd Arne Thunberg (bilde) og Tom Tiller, Nordisk senter for aksjonsforskning og aksjonslæring (NorAforsk), Tromsø.

Vi trenger en oppfriskning av skolematdebatten i Norge. Land rundt oss har til tross for vanskelige tider og utfordrende økonomi valgt å opprettholde en ordning med gratis varm skolelunsj til sine barn. Både fordi dette er et viktig element for god læring og helse, og fordi ordningen opprettholder og skaper mange nye arbeidsplasser.

En utfordring til sentrale og lokale politikere er å få i gang flere lokale skolematforsøk. Norske skolebarn kan få et langt større læringsutbytte på skolen med et gratis varmt ernæringsrikt måltid to–tre ganger i uka. Mange unger spiser ikke skikkelig frokost og har heller ikke alltid med seg lunsj.

Den nødvendige energi som skal til for å opprettholde topp konsentrasjon og maks prestasjon i skolehverdagen, må tilføres. Riktig næringsrik, lokal og vitaminrik mat generelt, som brød, fisk, kjøtt, grønt, poteter, frukt, bær og melk, kan erstatte kostbare framtidige medisiner. For mye fett og sukker i kostholdet vårt er et stort nasjonalt problem. Sunn mat til skolebarn vil bedre folkehelsen i oppvekst og i livet for en ny generasjon.

Dagens livsstils- og matrelaterte sykdommer som diabetes, kreft, hjerte og kar, allergier og fedme, rammer nå ikke bare voksne, men også flere og flere barn og ungdommer. Behandlingen er krevende og svært kostbar, i tillegg til de unødvendige lidelser og problemer dette medfører. Rett kost er et viktig virkemiddel og rett investering for fremtiden.

min mening

Gratis skolemat til ungene vil styrke familieøkonomien kraftig gjennom reduserte matbudsjetter i husholdningene. Dette er kanskje et nytt element i denne debatten? Hvis vi investerer i et varmt ernæringsrikt måltid to–tre ganger i uka til alle norske skolebarn, vil dette bli milliardlettelse for familieøkonomien.

En skolematreform vil virke flerdimensjonalt positivt med; et styrket læringsutbytte i skolen, et styrket helseperspektiv og et viktig bidrag i familieøkonomien. En skolematreform som vil styrke økonomien til alle skolebarnfamilier i denne størrelse, er verd å kjempe for, og er et klart bedre alternativ enn skattelettelser. I tillegg vil ordningen skape mange nye arbeidsplasser.

Utfordringen til skolepolitikere er å ta initiativ til og å finansiere flere lokale prosjekter med gratis servering av varm skolelunsj. Dette kunne etter en tre–femårsperiode evalueres av forskere.

Send inn din mening (maks 35 linjer)

e-post: heidi.steen@fagforbundet.no - Tlf: 23 06 44 38 – Sentralbord: 23 06 40 00
Postadresse: I skolen, PB 7003, St. Olavs plass, 0130 Oslo

Mer fysisk fostring i skolen

All undervisning har alltid vært knyttet opp til fag- og timefordeling, men nå abdiserer Kunnskapsdepartementet i forhold til kroppsøvningsfaget. Time-tallsøkning er først og fremst gitt til teoretiske fag samtidig som innholdet i kroppsøvningsfaget blir mer teoretisert. For å kompensere innføres en aktivitet som ikke skal ha læreplan og ikke kompetansemål. Fysisk fostring er svært viktig, og Skolenes landsforbund mener at det ikke kan være noe problem å utvide dagens læreplan med tilhørende kompetansemål for kroppsøvningsfaget til å omfatte de aktiviteter en ønsker skal ligge i det foreslåtte tilbudet.

www.skoleneslandsforbund.no

Nytt fra LO

www.skoleneslandsforbund.no
www.frifagbevegelse.no
www.fagbladet.no
www.radioriks.no

Hvor er du?

Skolenes landsforbund får mye post i retur som ikke finner fram til medlemmer. Har du flyttet? Har du byttet arbeidsplass? Meld fra til SL på:
www.skolenes@skolenes.no

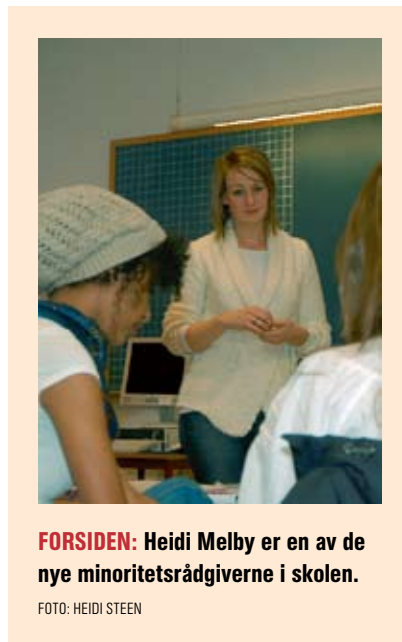

Hindrer tvangsekteskap	4
Kvalitet i kommunene	8
Kronikk: Læreplaner	14
Kontakt SL	16
Endelig «innegym»	18
På timeplanen	20

Lik skole for alle Side 8

Vant fram Side 18

FORSIDEN: Heidi Melby er en av de nye minoritetsrådgiverne i skolen.

FOTO: HEIDI STEEN

I skolen

Adresse: Keyzers gate 15, 0130 Oslo
Telefon: 23 06 44 38
Sentralbord: 23 06 40 00
Telefaks: 23 06 44 07

Ansvarlig redaktør:
 Åslaug Rygg
 aaslaug.rygg@fagforbundet.no
 Tlf.: 23 06 44 72

Redaktør: Heidi Steen
 heidi.steen@fagforbundet.no

Utgiver: Skolenes landsforbund (SL)
 Utkommer 10 ggr pr år og sendes gratis til alle medlemmer i SL.
 Abonnementspris øvrige: kr. 100 pr år.

ISSN: 1504-6745

Layout/trykk:
 Edith H. Karlsen/LO Media
 Tlf. 23 06 22 79

Annonser:
 Norsk Militærteknisk Forlag
 v/Knut Berg
 Tlf: 22 41 60 41, Fax 22 41 60 11
 E-post: knut.berg@mil-tek.no

Annonsepriser (4-farger)

1/1 side	kr. 10.000
1/2 side	kr. 6.500
1/4 side	kr. 4.000
Baksiden	kr. 12.000

Prisene forutsetter ferdig materiell, eks. mva.

Redaksjonen avsluttet: 17. januar
Neste nummer: 18. februar

Formålsparagraf I skolen: **1.** Formålet med Skolenes landsforbunds blad er å holde medlemmene informert om virksomheten i forbundet, ivareta deres interesser ved å belyse situasjonen deres i arbeidslivet og samfunnet for øvrig, samt å bidra til debatten rundt forbundets hovedstrategier. Bladet skal ta opp og belyse viktige samfunnspolitiske spørsmål. **2.** Bladet skal redigeres i tråd med Skolenes landsforbunds grunnholdninger, verdisyn og politiske ståsted. Ansvarlig redaktør er ansvarlig for bladets innhold. **3.** Bladet skal drive en saklig journalistikk, forankret i bestemmelsene i Fagpressens Redaktørplakat, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.

Å ta egne valg

«Maria» trodde familien var moderne. Plutselig en dag ble hun fratatt den illusjonen – foreldrene hadde funnet en mann til henne.

– Alt ble ødelagt. Familien min hadde funnet en mann som de ønsket at jeg skulle bli kjent med og etter hvert gifte meg med. Ikke hadde han utdanning, ikke fast jobb. Han hadde ikke bil engang.

Vi ler av det siste. «Maria» har klart å beholde humoren etter en lang og vanskelig periode. Det har ordnet seg for henne nå, hun skal selv få velge hvem hun vil gifte seg med. Men det var en lang og hard kamp på hjemmebane før foreldrene gikk med på det. En stor støttespiller har Heidi Melby på skolen vært. Hun tilhører den nye yrkesgruppen på skolen – minoritetsrådgivere.

Styrket rådgivningstjeneste

Heidi Melby er en av 30 minoritetsrådgivere som ble ansatt ved forskjellige skoler i august. Det var daværende statsråd Bjarne Håkon Hanssen i Arbeids- og inkluderingsdepartementet som tok initiativet til å opprette stillingene.

Melby kommer fra en jobb i barnevernet, og fikk opplæring i tre måneder før skoleåret startet. Hun er i full stilling ved Sandaker videregående skole, men rådgiverne får lønn fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Dette er et treårsprosjekt hvor ett av målene er å heve kompetansen om tvangsekteskap i videregående skole, samt utvikle ny kunnskap og dokumentere erfaringer.

Minoritetsrådgiverne

- 30 rådgivere opplært i 2008.
- Jobber på videregående skoler i åtte forskjellige fylker.
- Ansatt og betalt av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
- Ett av direktoratets fire tiltak for å forhindre tvangsekteskap.

– Først tenkte vi: Hvorfor kan vi ikke få de penga, sjøl? Vi har jo allerede rådgivere her. Det er assisterende rektor Maja Gregersen, mangeårig medlem i Skolenes landsforbund, som lufter sine første tanker.

– Vi lurte fælt på hva en slik stilling skulle inkludere, sier Gregersen. Nå er hun veldig fornøyd over at Melby jobber der.

– Jeg er takknemlig for at jeg kom til Sandaker. Rådgiverne og lærerne her er veldig dyktige og inkluderende. Jeg har fått kontor ved siden av de andre rådgiverne, noe som har vært til stor hjelp for meg. Jeg føler meg hjemme her, sier Melby.

Hjelper til i kriser

«Maria» og familien bosatte seg i Norge for noen år siden. Hun trodde at familien hadde tilpasset seg det

norske samfunnet og ble derfor veldig overrasket da de fortalte at de hadde funnet en hun skulle gifte seg med.

– Kommer han også fra ditt opprinnelige hjemland, «Maria»?

– Ja, selvfølgelig.

På Sandaker videregående skole i Oslo går det 500 elever, 60 – 70 prosent av dem er minoritetsspråklige. Jentene vi sitter sammen med forteller om problemstillinger som for oss norskfødte damer er helt ukjente – og nesten uforståelige noen ganger.

Mange av skolens minoritetsspråklige har flere strenge regler hjemme.

– De får ikke delta i fritidsaktiviteter etter skoletid, noe som kan føles urettferdig. Skolen er det eneste stedet de kan være sammen som venninner eller kjærester. Da er det fint at de har Heidi å snakke med, sier Maja Gregersen.

– Jeg føler ofte avmakt. Jeg har lyst til å hjelpe venninner som ikke får lov til å velge ektemann selv. Det var en lærer som henviste meg til Heidi. Nå vet jeg hun er der for meg. Hvis det er krise, går jeg til henne med en gang, forteller «Maria».

Hindre tvangsekteskap

– Hei, jeg heter Heidi Melby. Er det noen her som vet hva jeg jobber med på skolen?

Hender går i været.

MINORITETSRAÐGIVER: Heidi Melby er ung og åpen. Hun får god kontakt med de kommende helsesekretærene.

– Du jobber for at jenter ikke skal tvangsgiftes.

De 14 kommende helsesekretærene har Heidi hilst på før. Hun har tatt rundten i klasserommene. Jobben som minoritetsrådgiver består mye av det å bli kjent med og snakke med elevene. Flere har funnet veien til kontoret hennes siden hun begynte i august.

– Oppgaven min er å forebygge og hindre tvangsekteskap. Minoritetsrådgiverne supplerer skolens eksisterende rådgivertjeneste og bidrar til å styrke den sosialpedagogiske delen av denne tjenesten, sier Melby.

Hun bistår elever direkte med råd, veiledning og oppfølging knyttet til tvangsekteskap, ekstrem kontroll, vold og andre faglige og sosiale utfordringer knyttet til skolehverdagen.

Hjelp mot fravær/frafall

Men det handler også om så mye mer, ikke minst fravær og frafall.

– Det handler om å redusere det store fraværet og frafallet. Det er viktig at ungdommene fullfører utdanningen. Evnen til å foreta egne selvstendige valg styrkes med alder og utdanning, sier Melby.

En av de første elevene Heidi Melby ble kjent med var «Maria». Det er tøft å gå på videregående skole og å ha en jobb ved siden av. Når i tillegg problemene hjemme blir store, kan det fort renne over for ungdom. Ofte er det skolen som forsakes – lekser blir ikke gjort, fraværet øker drastisk.

Lærene var frustrerte og fortvilte over fraværet og rådet henne til å snakke med Heidi.

– «Maria» og jeg har løpende kontakt. Vi snakker sammen på skolen, på telefonen og via SMS. Bare det å få hjelp til å ringe og

MINORITETSRAÐGIVER: Sandaker videregående skole i Oslo er en av skolene som har minoritetsrådgiver. Heidi Melby jobber full tid ved skolen.

- bestille en tannlege time en morgen når alt føles håpløst og man ikke orker flere oppgaver – det kan være til hjelp, forklarer Heidi Melby.

Det at elevene har noen å snakke med når de opplever at de står i vanskelige situasjoner, er viktig. Da blir det også lettere å orke å møte opp på skolen den dagen.

– Det hjelper å ha noen å snakke med. Heidi hjelper meg. De vet hjemme at jeg snakker med henne, og det er greit for dem, sier «Maria».

Flest norske minoritetsrådgivere

– *Du er norsk. Burde minoritetsrådgiverne selv komme fra en minoritet?*

– Det er et litt vanskelig spørsmål for meg å svare på. For meg har det foreløpig ikke vært noe problem, selv om noen kanskje hadde forventninger om at en minoritetsrådgiver skulle ha en annen etnisk bakgrunn. Jeg føler likevel at elevene kommer og snakker med meg. Noen av dem har uttrykt at det i noen tilfeller nettopp er en fordel at jeg er norsk, for da føler de seg trygge på at det de sier til meg ikke blir kjent i deres miljø, forteller minoritetsrådgiveren.

Melby jobber med flere sider rundt det flerkulturelle, og gutta kan selvfølgelig også komme inn og prate med henne. Heidi sier at hun ønsker

at det settes mer fokus på gutter, både i forhold til fravær og frafall, men også i forhold til tvangsekteskap.

– Tvangsekteskap er ikke noe som bare skjer jenter. Det kan også være gutter som opplever dette som vanskelig. De kan selv bli utsatt for press, eller være vitne til at jenter eller gutter i familien blir utsatt for press. Det stilles også forventninger til dem som storebror.

«Maria» er optimistisk dette skoleåret, hun har en god støtte-spiller i Heidi, fraværet har dalt, hun gjør lekser og skolen skal fullføres.

Rundskriv

Les mer på: www.regjeringen.no

- **Rundskriv F-01-09:** Statstilskudd til barnehager – nye tilskuddssatser for 2009 mv. Stortinget har for 2009 vedtatt satser for statstilskudd til drift av ordinære barnehager og familiebarnehager mv. Rundskrivet informerer om tilskuddssatsene og foreldrebetaling i barnehage i 2009.
- **Rundskriv F-16-08:** Forskrift om studentsamskipnader. Kunnskapsdepartementet fastsatte 10. desember 2008 bestemmelser i forskriftens kapittel 4 om regnskapsinformasjon og kapittel 5 om utdanningsinstitusjonenes plikt til å stille egnede lokaler til rådighet for studentsamskipnaden. Samtidig ble det fastsatt endringer i forskriftens §§ 4 og 7. Rundskrivet inneholder hele gjeldende forskrift om studentsamskipnader samt departementets merknader til bestemmelsene.
- **Rundskriv F-15-08:** Endringer i opptakskriften og kommentarer til forskriften. Rundskrivet informerer om endringer i forskrift om opptak til høyere utdanning. Blant endringene som skal gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010, er endringer i bestemmelsene om generell studiekompetanse (gsk) for søkere som har International Baccalaureate (IB) som opptaksgrunnlag. Rundskrivet inneholder også bestemmelser om tilleggspoeng for valg av annet fremmedspråk.

Kurs i stortingskunnskap

Stortingets informasjonsseksjon arrangerer 30. mars–1. april kurs for samfunnsfaglærere. Kurset inneholder blant annet forelesninger om Stortingets oppgaver, organisasjon og arbeidsformer, Grunnloven og parlamentarismen, skillelinjer i norsk politikk, medias makt, ungdom og politikk.

Stortinget dekker deler av reise- og oppholdsutgifter.

Antall deltakere blir rundt 30, og søknaden må begrunnes. Det blir tatt hensyn til geografisk spredning når deltakerne tas ut. Søknadsfrist: 23. februar 2009.

Les mer på: www.stortinget.no

Godt nytt år?

2009 blir et spennende år. Mer enn 100 delegater møtes i Bodø i april til Skolenes landsforbunds 7. landsmøte. Det blir spennende dager der vi skal meisle ut politikk og strategier for neste fireårsperiode. Omtrent samtidig går mellomoppgjøret i offentlig sektor inn i en avgjørende fase. Dette er mer enn et vanlig mellomoppgjør, ettersom spørsmålet om framtida til de offentlige pensjonsordningene – herunder AFP – ligger i potten.

Stortingsvalget i september er en annen viktig milepæl. Utfallet av valget vil avgjøre om vi kan beholde og videreutvikle offentlige

institusjoner innen oppvekst, utdanning og velferd – eller om vi vil stå overfor en ny bølge av forsøk på privatisering og konkurranseutsetting.

NHO-direktør Finn Bergesen jr. var ute i forbindelse med NHOs årskonferanse, der han offentliggjorde sine våte drømmer om å sette skole og eldreomsorg ut på anbud.

Måtte stortingsvalget bekrefte at han befinner seg i sin egen drømmeverden!

Ved starten på 2009 finner jeg det umulig å unnlate å løfte blikket fra vår hjemlige andedam. For mange vil det nye året bli i overkant spennende. For mange er det fundamentale spørsmålet: Vil jeg overleve 2009? Eller: Vil jeg leve i morgen?

Det internasjonale samfunnet synes dessverre i stadig mindre grad å være i stand til å hindre krig og brutal undertrykkelse.

Den voldsorgie Israel startet i romjula, med bombing av Gaza, trappes nå daglig opp.

I skrivende stund er over ett tusen drept og mange tusen alvorlig skadet, de aller fleste sivile.

Skoler og sykehus er bombet med de mest sofistikerte våpen menneskeheten har klart å spekulere ut. Bombene og granatene regner over ett av verdens tettest befolkede områder. Gjennomsnittsalderen på Gaza er under 20 år. Omlag en million er vokst opp i et område som i realiteten har vært et fengsel, under forhold vi neppe ville tillate oss å tilby innsatte her hos oss. Det kommer meldinger om at mange barn nå helt har sluttet å snakke. Vi ser foran oss en hel generasjon som er traumatisert bortenfor enhver fatteevne.

Dette kan ikke fortsette!

De israelske soldatene må trekkes betingelsesløst ut av området og blokaden må oppheves straks. Det er vanskelig å se for seg en løsning uten at Israel gir tilbake de okkuperte områdene og trekker seg tilbake til grensene fra 1967.

Nei, jeg har ikke glemt at like store grusomheter daglig rammer befolkningen i Kongo, Sri Lanka og andre steder, og jeg inkluderer gjerne disse når jeg gjentar appellen fra bistandslegene på Shifa-sykehuset i Gaza: GJØR NOE! GJØR MER!

«... umulig å unnlate å løfte blikket fra vår hjemlige andedam»

STEIN GRØTTING, LEDER I SL

SAMARBEID MED SKOLEN: Leseresultatene i skolen blir bedre når Stine Johansen setter barna inn i bokstavenes magi allerede i barnehagen.

Forvalter skatten vår

Barna er en skatt – og skatten må forvaltes slik at alle får samme muligheter. Derfor setter Sørum nå felles standard for kommunens skoler og barnehager.

Sørum kommune har bestemt seg; Barnets framtid skal ikke være avhengig av kvaliteten på den enkelte barnehage eller skole det går på. Alle barn skal ha lik kvalitet og et helhetlig

skoleløp. Kommunen er godt i gang med den lange prosessen dit.

Bruke tid på å nå målet

– Vi må ha en felles kultur i kommu-

nen, vi kan ikke drive privatpraksis lenger. Vi må slutte med det der.

Budskapet til Jostein Mjønerud er tydelig under kvalitetskommunekonferansen i Oslo i november. Mjønerud

Tekst: **HEIDI STEEN**
Foto: **ERIK M. SUNDT**

jobber som rektor på en barneskole i Sørums kommun, men er nå frikjøpt 40 prosent for å jobbe som prosjektleder i kvalitetskommuneprogrammet.

Sørums kommun var med i første gruppe av kommuner som ble med i programmet i 2007. Alle virksomheter i barnehager og skoler er analysert. Nå gjenstår det å nå målet om lik kvalitet i alle institusjoner i løpet av de neste åra.

Samhold gir styrke

Uka etter er vi på vei til Nordli barnehage i Sørums kommun. I 31 år

DEMOKRATI: Alle ansatte får si sin mening under møter.

holdt de tre avdelingene til i to gamle bygninger, og høsten 2006 utvidet den med to avdelinger som fikk tilhold i andre etasje på Sørvald alderspensjonat. I august i år flyttet de fem avdelingene med 66 barn sammen i paviljonger. De skal få nye lokaler – når, er litt usikkert ennå.

Entusiasmen og gløden for kvalitetsprogrammet har ingen tatt fra de 19 ansatte. Snarere tvert om er det kanskje det sterke engasjementet som er med på å holde de ansatte sammen gjennom flyttekaoset.

Dokumentert kvalitet

I flere år har de offentlige og private barnehagene i kommunen hatt en felles mal for årsplanen.

– Under arbeidet med årsplanen i 2006 så vi at det hadde vært fint å samarbeide med barneskolen, forteller Lillian Nybråten, virksomhetsleder i Nordli barnehage.

Et konsulentfirma med verktøy for slikt samarbeid ble dratt inn i arbeidet for å få de første planene og tiltakene på plass.

Rådmannen støttet og oppfordret ideene, og ordfører og skolesjef var også positive, så dermed var veien kort inn i kvalitetskommuneprogrammet.

Kommunen er fra før av en av få

som er ISO-sertifisert for kvalitet.

Fra fødsel til gjødse

– Det er svært positivt for ungene å få et helhetlig løp fra barnehagen til de er ferdige med ungdomsskolen. De slipper å møte flere ulike systemer, både når de bytter barnehage og i andre overganger.

Det blir enklere for ungene, og ikke minst for foreldrene. For hvordan i all verden skal vi få til skikkelig foreldremedvirkning når foreldrene stadig møter nye systemer de må sette seg inni? spør Nybråten.

– Vi vil gjerne at utdanningsløpet i kommunen skal gå fra fødsel til gjødse, selv om vi hopper av noe før det, smiler prosjektleder Mjønerud.

Dra nytte av hverandre

Sørums kommun har fortsatt veiledning fra konsulentfirmaet som bidro i startfasen av samarbeidet. I tillegg har de møter mellom rektorer og barnehagestyrene.

– Det er viktig at vi blir kjent med hverandre. Er det noe barnehagen gjør som skolen kan gjøre, og omvendt? Vi håper at ferdighetene og karakterene til elevene blir bedre. For eksempel: Hvis nasjonale prøver på skolen viser at elevene i kommunen er dårlige i lesing, kan vi i barnehagen

SNAKKET SEG VARME: Lillian Nybråten (til venstre), Jostein Mjønerud og Wenche Mjønerud blir mer og mer engasjerte mens de forteller om hvordan kvaliteten sikres i et helhetlig skoleløp i Sørum kommune.

► trykke på den knappen. Da kan vi i samarbeid med skolen sette inn lese-tiltak i barnehagen og forberede barna bedre, sier Lillian Nybråten.

Alle ansatte i utdanningsinstitusjonene har også hatt felles planleggingsdag.

Nybråten understreker betydningen av et godt trepartssamarbeid og av at kommunens politikere og ansatte er med i hele prosessen.

– Etter et informasjonsmøte her i barnehagen var det et par av de ansatte som lurte på om vi skulle jobbe slik i tillegg til det vi allerede gjør. Nei, ikke i tillegg til – istedenfor, var svaret jeg ga dem da, understreker Nybråten.

Like mål gir lik kvalitet

Alle barnehager og skoler skal ikke drives helt likt i Sørum kommune. Det skal fremdeles være åpning for den enkelte ansattes kreativitet. Det som bygges opp er en minstandard, og den standarden skal være lik i alle barnehager, og på alle avdelingene i den enkelte barnehage. Flaks eller uflaks skal forsvinne. Det samme gjelder mellom skolene. Det forutsetter at ansatte følger felles planer og mål.

– Men ting tar tid. Vi må trene og trene. Vi har satt opp prioriterte områder, konkrete tiltak og valgt verktøyene for å nå dem. Like mål gir lik kvalitet, sier Jostein Mjønerud.

Alle samarbeider

Barne- og ungdomsarbeider Stine Johansen sitter i arbeidsgruppa som

blant annet skal spre erfaringer til medarbeiderne, formidle kunnskap og prøve ut nye verktøy og metoder. Hun har jobbet i barnehagen siden 2001 og vært med på endringer tidligere.

– Har du fått noen negative reaksjoner fra de ansatte om endringer og pålagte oppgaver?

– Nei, det har jeg ikke. Jeg føler vi er med i prosessen og at alle har fått et eierforhold til prosjektet, sier Johansen.

Pedagogisk leder, Kjersti Amdal Nyhus, er en av tre piloter som sitter i prosjektgruppa. Den kommer blant annet med forslag og innspill til prosjektet, sikrer helhetstenkning i overgangene og sikrer medvirkning.

– Vi systematiserer det vi allerede gjør, og jobben blir mer forpliktende når vi sikrer kvaliteten. Og kvaliteten skal sikres fra dag én på alle nivåer, sier Amdal Nyhus.

– Ja, jeg blir skuffa hvis vi ikke blir nominert til en pris under kvalitetskonferansen neste år, sier prosjektleder Jostein Mjønerud optimistisk.

Sørum kommune

- Akershus fylke, 14.500 innbyggere.
- ISO-sertifisert for kvalitet.
- Var med i modellkommuneprosjektet.
- Ble med i kvalitetskommuneprogrammet i 2007.
- Satser på helhetlig barnehage- og skoleutvikling.
- En rektor er frikjøpt og jobber som prosjektleder i 40 prosent stilling.
- Målgruppe: Alle ansatte i offentlige og private barnehager, SFO, skoler, voksenopplæringen.
- Sørum har også prosjekter i kvalitetskommuneprogrammet som går på nærvær/sykefravær.
- Understreker viktigheten av et godt 3-partssamarbeid og engasjerte politikere og ansatte.

Grip sjansen

Med kvalitetskommuneprogrammet fikk de ansatte i norske kommuner en unik sjanse til å påvirke sin egen arbeidshverdag.

Tekst: **PER FLAKSTAD**

Illustrasjon: **ANNE KRISTIN HAGESÆTER**

Målet med kvalitetskommuneprogrammet er kort og godt at lokalpolitikere, kommunale ledere og ansatte skal samarbeide om å gi innbyggerne bedre offentlige tjenester. Meningen er at de ansatte gjennom å engasjere seg skal oppleve utviklingsarbeid, omstillinger og endringer som meningsfulle, og ikke som noe politikere og ledere trer ned over hodene på dem.

Samtidig er det et viktig poeng at kvaliteten skal forbedres på en måte som gjør arbeidsplassene meningsfulle og trivelige. Ved å inkludere de ansatte som en likeverdig part, er kommunene sikret å ha med folk som vet hvor skoen trykker når det gjelder både fysiske og psykiske belastninger, og som kan ha gode ideer om hvordan slike belastninger kan reduseres.

Samarbeid i fokus

Sykefraværet reduseres, samtidig skal innbyggerne merke at de offentlige tjenestene blir enda bedre.

Dette gir de kommunalt og fylkeskommunalt ansatte i Norge en unik mulighet til å være med på å utvikle sin egen arbeidshverdag. Men utviklingen kommer ikke av seg

selv. Noen må gjøre jobben, og hvis de ansatte ikke engasjerer seg, vil sjansen forsvinne.

Flere kommuner kan vise til gode resultater av prosjekter i regi av kvalitetskommuneprogrammet. Felles for dem alle er at trepartssamarbeidet mellom politikere, administrasjon og ansatte blir løftet fram som en av de viktigste årsakene til det gode resultatet.

Dialog

Partssamarbeid og bedriftsdemokrati har lange tradisjoner i Norge. Det inntektspolitiske samarbeidet mellom staten, arbeidsgiverorganisasjonen og arbeidstakerorganisasjonene er utgangspunktet for den nordiske modellen som mange mener har vært et av de viktigste bidragene til det velferdssamfunnet som er utviklet i de nordiske landene.

Kvalitetskommuneprogrammet videreutvikler og formaliserer dette samarbeidet, og flytter det ned på lokalt nivå.

Styringsgruppen i hver enkelt kommune skal ha med representanter fra hver av de tre partene, og det samme skal prosjektgruppene for hvert enkelt prosjekt. Dette betyr at de ansatte må ta et større ansvar for å utvikle og organisere sin egen

arbeidsplass, men det betyr også at lokalpolitikere må involvere seg mer direkte i å utvikle kommunens tjenestetilbud. De får dermed en tydeligere rolle som ansvarlig for kommunens omdømme.

Ulikheter skaper styrke

En annen fordel er at politikere blir kjent med de ansattes arbeidshverdag og får større kunnskap om konsekvensene av sine politiske vedtak.

Trepartssamarbeidet hviler på følgende forutsetninger:

- Partene er likeverdige.
- Samarbeidet skal skje gjennom dialog, ikke gjennom forhandling.
- Felles forståelse.
- Felles ansvar.

Rent formelt betyr dette at både politikere, administrasjon og ansatte/tiltidsvalgte skal ha samme tilgang på dokumenter og informasjon i sakene. I en praktisk hverdag betyr det at alle må oppfatte at beslutningene fattes i fellesskap og at ingen bestemmer mer enn andre.

De tre partene sitter med hver sin kunnskap, innsikt og virkelighetsoppfatning. Hele poenget med trepartssamarbeidet er å verdsette den ulikheten som hver av partene tar med

- seg inn i prosjektene. Når dette deles gjennom dialog og respekt for hverandres verdier, er meningen at effekten skal bli større enn summen av det partene kan bidra med hver for seg.

Slik er i alle fall ideen.

Fra idé til praktisk hverdag

Men det er ikke alltid så enkelt når

Kvalitetskommuneprogrammet

I utgangspunktet en avtale inngått mellom følgende parter:

- Staten: Kommunal- og regionaldepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.
- Arbeidsgiversiden: Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS).
- Arbeidstakersiden: Akademikerne, LO-Kommune ved Fagforbundet, UNIO og YS-K.

Programperioden er fra 1. januar 2007 til 31. desember 2009. Hele programmet skal evalueres, og underveisrapport utarbeides våren 2009.

Kvalitetsutviklingsarbeidet skulle dreie seg om pleie- og omsorgssektoren og om oppvekstsektoren, men flere av de 144 deltakerkommunene har også prosjekter utenfor disse sektorene.

hverdagen melder seg, og spesielt ikke i en hverdag med trang kommuneøkonomi. Dessuten kan det være vrient å gå inn og ut av forskjellige roller. Utenfor kvalitetsprosjektene er det nemlig ikke meningen at politikere skal slutte å være budsjettansvarlige politikere, at administrative ledere skal slutte å lede, eller at tillitsvalgte skal slutte å fremme krav på vegne av medlemmene. I slike situasjoner vil de fortsatt ha sine gamle roller.

Erfaringen så langt i programmet er også at flere kommuner har slitt med å få til trepartssamarbeidet, eller at nettopp denne forutsetningen har vært den store utfordringen i arbeidet.

Kvalitetskommuneprogrammet tilbyr et kursopplegg for trepartssamarbeid. Kurset er i utgangspunktet myntet på de lokale styringsgruppene, men kan tilpasses andre grupper, for eksempel prosjektgrupper. Det meste av kurstiden er avsatt til at partene selv, gjennom gruppearbeid, skal lage mål for et samarbeid og utarbeide tiltak for å klare målene.

– Gode erfaringer må videreføres

– Foreløpig er det for tidlig å si noe om effekten av kvalitetskommuneprogrammet. Men hvis det viser seg at det fører til at innbyggerne får bedre tjenester, må grunnideene og tiltakene videreføres etter 2009, sier Halvdan Skard, leder i kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS).

Norsk institutt for by- og regionforskning, NIBR, følger kvalitetskommuneprogrammet løpende, og den første omfattende rapporten er ventet i mai.

– Da først får vi de første indikasjonene på om programmet vil komme til å få betydning for det kommunale tjenestetilbudet, sier Skard.

Han legger til at programmet har

flere innsatskommuner som arbeidet med å få ned sykefraværet blant de ansatte, og foreløpige resultater viser at noen av disse har lyktes godt.

Trepartssamarbeidet

– Grunnideen er trepartssamarbeidet, og jeg er ydmyk for at denne metoden kan bidra til at vi får nye løsninger på gamle problemstillinger. Hovedsaken i programmet er møtet mellom brukerne og tjenestetilbudet, og et viktig poeng er at innbyggerne skal merke en forskjell.

Skard forteller at samarbeidet mellom staten, kommunene som arbeidsgiver og de ansattes organisasjoner har vakt internasjonal oppsikt.

– Nå kommer utlendingene og vil lære av oss, sier han.

SL bevilger penger til Gaza

Forbundsstyret i SL besluttet i januar å bevilge 10.000 kroner til humanitær hjelp til Gaza. Bevilgningen går til Norsk Folkehjelp, som driver et omfattende nødhjelpsarbeid i området.

Leksehjelp og utvidet skoledag

Prosjekt leksehjelp og Prosjekt utvidet skoledag ble i perioden 2006-2008 gjennomført av Utdanningsdirektoratet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Totalt deltok 68 skoler og frivillige organisasjoner i prosjektene. Ulike modeller for leksehjelp og læringsstøtte, samt tiltak som utvidet timetall i norsk, matematikk og engelsk, daglig fysisk aktivitet og skolemat har blitt prøvd ut.

Med utgangspunkt i prosjektdeltakernes egne erfaringer og SINTEFs evalueringer av prosjektene setter konferansene søkelyset på positiv lærdom og vellykkede tiltak.

Målgruppen for konferansen er skoleeiere, skoleledere, lærere, FAU, frivillige organisasjoner som gir leksehjelptilbud og andre interesserte.

Det arrangeres seks regionale konferanser på følgende konferansesteder:

- 11. mars Lillesand
- 12. mars Lillestrøm
- 23. mars Alta
- 26. mars Trondheim
- 31. mars Ringsaker
- 1. april Mo i Rana

Påmeldingsfrist 13. februar

Les mer: www.udir.no

HALVDAN SKARD.

ARKIVFOTO: HEIDI STEEN

Nettbilder for alltid

Er det lurt å legge ut bilder på internett selv om det er lov?

Datatilsynet har laget et veiledningshefte for å gi noen innspill til håndteringen av bilder av barn på nett. Tilsynet mottar stadig henvendelser fra både foreldre og ulike aktører som jobber med barn.

Kjøreregler for nettet

De teknologiske mulighetene gjør at man som forelder eller ansatt i skole og barnehage, må ta andre hensyn enn tidligere slik at ikke uvedkommende får tak i bildene.

Datatilsynet jobber mye i forhold til barn, ungdom og nettvett. De unge skal lære seg kjøreregler for hva de kan legge ut på nett om seg selv, men de skal også lære seg å respektere at andre kan ha andre grenser for hva de vil ha liggende på nett av bilder og annen informasjon.

«Da er det et paradoks at barnehager, skoler og foreldre teppelegger internett med bilder av ungene allerede fra den dagen de er født, uten noen form for aksept fra barnet selv. Det har blitt en trend å skyve barna foran seg for å vise den vellykkede familie, skole eller barnehage», skriver Datatilsynet på sine nettsider.

I den nye veilederen belyses dette temaet gjennom intervju og tips fra aktører som ser disse problemstillingene fra ulike sider. Barneombudet, Kripes, pedagogene, foreldrene og ungdommene er representert.

Målet med heftet er at alle skal kunne føle seg tryggere på hvordan barna presenteres på nettet – både rent visuelt og sikkerhetsmessig, men også kanskje å begrense noe av publiseringen. Heftet vil sendes ut til alle barnehager og skoler fra 1. til 7. trinn.

Heftet foreligger både på bokmål og nynorsk og kan bestilles på www.datatilsynet.no

Tekst: **INGEBORG VIGERUST RANGUL**

NTNU og HiST i Trondheim tilbyr høsten 2009 yrkesfaglærerutdanning i
BYGG- OG ANLEGGSTEKNIKK | TEKNIKK OG INDUSTRIELL PRODUKSJON | HELSE- OG SOSIALFAG | ELEKTROFAG

Bli kvalifisert for fast tilsetning

Mer info: www.ntnu.no/studier/byrk eller www.hist.no

3-ÅRIG YRKESFAGLÆRERUTDANNING – BACHELOR OPPTAKSKRAV:

- Fag-/svennebrev eller tilsvarende
- Minimum to års relevant yrkespraksis
- Generell studiekompetanse eller realkompetanse

GODE TILBUD TIL DEG SOM ALT ER I SKOLEN

Yrkesfaglærerutdanning (YFL) ved NTNU og HiST egner seg godt for deg som alt arbeider i videregående skole, og som har behov for å ta hele eller deler av yrkesfaglærerutdanningen for å oppfylle kravene til fast tilsetning.

UTDANNINGEN KVALIFISERER FOR SPENNENDE JOBBER:

- Yrkesfaglærer i videregående skole
- Lærer i relevante fag på 5.-10. trinn i grunnskolen
- Opplæringsjobber innen næringslivet
- Medarbeider på opplæringskontor

NTNU
Det skapende universitet

HiST
TRONDHEIM

Bli yrkesfaglærer

Velg utdanning innen opplæring og undervisning. Gi deg selv en tryggere framtid på arbeidsmarkedet.

Jobbmuligheter

Det trengs mange nye yrkesfaglærere i videregående skole i åra som kommer. Opplæring blir også stadig viktigere i bedrifter og virksomheter. Er du stolt av faget ditt og vil dele kunnskapen din med andre, bør du satse på yrkesfaglærerutdanning nå.

Studier hjemmefra

Studiet er samlingsbasert med tre ukesamlinger i Trondheim hvert semester. Kommunikasjon via Internett er viktig i dette studiet.

Muligheter for delstudier

De som alt har PPU, men mangler yrkesteorien, kan ta delstudium i yrkesfaglig bredde og dybde.

... for yrkesfaglærere trenger vi!

MERK! SØKNADSRIST 1. MARS
for søkere uten generell studiekompetanse

Fra perioden 1850 til 1935 var lærestoffet forskjellig fra by til land i Norge. I byene var det større klasser og mer lærestoff. Det er de politiske myndigheter som setter opp retningslinjene i læreplanen og signaliserer hvilke verdier, ferdigheter og kunnskaper de mener samfunnet er best tjent med.

Hvorfor må vi alltid ha en ny læreplan?

Første læreplanen som skulle være bindende for alle skoler i landet, var Normalplanen av 1939. I N'39 var innholdet fortsatt forskjellig fra by til land, men det ble nå satt opp et felles stoff i fagene, som skulle gjelde for det norske skoleverket. Her var bibelhistorien sentral i opplæringen. Deretter kom Mønsterplanen for grunnskolen av 1974 (M'74), Mønsterplanrevisjonen av 1987 (M'87) og Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L'97). L'97 har et sterkere humanistisk syn på kunnskap og læring enn tidligere læreplaner i den forstand at det humanistiske synet får sterkere gjennomslag i retning av en inkluderende skole.

Overordnet mål for alle forandringerne var at alle elever i norsk skole skal utvikles, og skolen skal rustes til å møte et større mangfold av elever og foresatte.

Alle læreplanene satte krav til læreren om hva hun skulle undervise

i og hva hvert trinn skulle lære. Felles for alle læreplanene var vektlegging, bl.a. av tverrfaglighet, evaluering og organisering av opplæringen, elevaktivitet, differensiering av undervisningen og tilpasset opplæring etter hvilke evner og forutsetninger eleven har. Dessuten vektlegges samarbeidet mellom elever, hjem og skole sterkt. I alle læreplanene var også læreboka veldig sentral, og det var læreren som bestemte på hvilken måte, hva slags stoff og hvordan det aktuelle stoffet skulle formidles. Dette vil si at læreren hadde stor autoritet i klassene, og elevene «mottok» kunnskapen.

Det å bruke begrepet læreplan istedenfor undervisningsplan som tidligere, antyder at en nå legger vekt på å lage en plan for elevenes læring, og oppfordrer til en balansegang mellom omsorg og kunnskap som en del av enhetsskolens ideologi. Hvis læreren ikke bryr seg om elevenes utvik-

ling, blir elevens læring et spørsmål uten dimensjon, og kan føre til at eleven får problemer med sin faglige og sosiale utvikling.

Internasjonale studier har vist at norske elever kommer dårligere ut enn elever i land som vi sammenligner oss med når det gjelder grunnleggende kunnskap som skrijving og regning. På grunn av bl.a. dette resultatet, kom en ny reform som ble godkjent i juni i 2004 av Stortinget. Den nye reformen har fått navnet Kunnskapsløftet. Målet for Kunnskapsløftet er at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter. Ord fra de tidligere læreplanene gjentas med vekt på at norsk skole er en inkluderende skole der det skal være plass for alle. Sitat fra Kunnskapsløftet: «Alle skal få de samme mulighetene til å utvikle sine evner. Kunnskapsløftet skal bidra til å sikre tilpasset opplæring for alle elever og legge økt vekt på læring.»

«Nye lærere må integreres i skolens kultur, ellers blir de møtt med motstand.»

Flere nasjonale og internasjonale undersøkelser viser at elevene trives bedre på skolen her i landet enn i de fleste land det er naturlig å sammenlikne Norge med, og omfanget av alvorlig problematferd er mindre. Allikevel tror jeg den nye reformen med sine økende krav og forventninger i likhet med de tidligere læreplaner ikke kommer i mål.

Det er på tide å fokusere mer på organisasjonsutvikling i skolen enn læreplanene. Med dette mener jeg lærerens praksis, skolens miljø, ledelse og klasseromspraksis. Skoleledere klager ofte på at manglende kompetanse og arbeidsbelastningen blir for stor til å følge opp den enkelte elev så mye som ønsket. Derfor tar jeg for meg dette. Manglende kompetanse og tid kan ikke være en unnskyldning for ikke å praktisere tilpasset opplæring for den enkelte elev. Vi trenger å fokusere på samspillet i klasserommet. For eksempel lever den tradisjonelle undervisningen fremdeles i mange skoler når det gjelder manglende klargjøring for elevene om sammenheng mellom teori og praksis. Ved å gi elevene kjennskap til denne sammenhengen, skapes motivasjon for læring. Deretter bør elevene gradvis lære å delta i planleggingen av undervisningen for å kunne ta ansvar for egen læring på sikt.

Det er fortsatt læreren som bestemmer hva, hvordan og hvorfor det aktuelle stoffet skal formidles uten å inkludere elevene i planleggingen. Elevene bør få være med å påvirke hvordan lærestoffet legges til rette for å opprettholde interesse og motivasjon. Undervisning som ikke tilpasses elevene, kan ha negativ effekt på kommunikasjonen mellom lærer og elev. Tradisjonell undervisning forklarer mye av motivasjon, konsentrasjon og disiplinproblemene i skolen.

I L'97s generelle del (sammenfallende med opplæringsloven og stortingsmeldinger) står det at læring skal

MÅ SE SAMMENHENG: Motivasjon for læring skapes ved at elevene ser sammenhengen mellom teori og praksis, mener skribenten. (ILLUSTRASJONSFOTO: HEIDI STEEN)

være et lagarbeid. Lærerens holdning, erfaring og kunnskap til elevene og faget er avgjørende for elevenes læring. Skolen må være mer åpen for påvirkning fra elevene, og elevene må gradvis få bli mer med i planleggingen av undervisningen.

Dette vil si at lærerne skal bidra til hensiktsmessig organisering av arbeidet ved at elevene skal være i sentrum når det gjelder planlegging av opplæringen. Skolen skal tilpasse seg elevene, elevene skal ikke tilpasse seg skolen.

Til tross for ny tenkning rundt organisering av skolen, henger en treghet igjen i systemet ved at skolene ofte har en kultur som tradisjonelt hører til «eldre» og «erfarne» lærere som har arbeidet i mange år på samme skole. Den nyutdannede læreren med sin kompetanse og nye læringsteorier

blir ikke møtt med åpne armer. Nye lærere må integreres i skolens kultur, ellers blir de møtt med motstand. Derfor tror jeg skolen forandrer seg lite fra generasjon til generasjon når lærerne har fagopplæring i sentrum. Kanskje det er på tide at skolen har en «mentor». Med «mentor» mener jeg en veiledningstilling tilknyttet skoledistriktet, og som besøker klassene og har oversikt over mange skoler. Mentoren kan veilede og utvikle den enkelte lærers pedagogikk. Det positive med en slik metode er at mentoren kommer utenfra og har kjennskap til ulike skolekulturer og erfaring, og dermed kan trekke ut den beste kulturen og metoden for den enkelte pedagog.

Ednan Kerim,
SL-tillitsvalgt Tveiterås skole, Bergen

«Det er på tide å fokusere mer på organisasjonsutvikling i skolen enn læreplanene.»

Navn/adresseendring

Ved endring av navn, adresse eller arbeidssted, fyll ut og send snarest til:
Skolenes landsforbund, Boks 8783 Youngstorget, 0028 Oslo

Fødselsnr. (11 siffer):

Navn:

Evt. nytt navn:

Ny adresse:

.....

Nytt arbeidssted:

Frå når:

Hvem betaler ut lønn:

Innmeldingsblankett

Det er av stor betydning ved medlemsregistreringen at de gitte opplysninger er så nøyaktige som mulig. NB! BRUK BLOKKBOKSTAVER

Fødselsnr. (11 siffer):

Navn:

Gateadresse (privat):

Postnr./-sted:

Arbidssted:

Lønnskonto:

Yrke/stilling:

Fagkrets i videregående skole:

.....

For studentmedlemmer:

Navn på høyskole/universitet:

.....

Studiet ventet avsluttet:

Studieretning:

Er du medlem i annet LO-forbund, vennligst gi beskjed til forbundet om at du ønsker overføring til SL.

Sted: Dato:

Egenhendig underskrift:

Skolenes landsforbund

Skolenes landsforbund

Forbundet for skolepersonell i LO
Tilsluttet Landsorganisasjonen, LO Stat og LO Kommune

Besøksadresse: Møllergata 20, inng. Hammersborggt, 7.etg. i Folkets Hus, Oslo

Postadresse: PB 8783, Youngstorget, 0028 Oslo

Telefon: 23 06 13 62

Telefaks: 23 06 13 83

E-post: skolenes@skolenes.no

Forbundsstyret/landsstyret

Forbundsleder: Stein Grøtting, forbundskontoret

1. nestleder: Else Hostvedt, forbundskontoret

2. nestleder: Anne Finborud, forbundskontoret

Forbundsstyremedlemmer/landsstyremedlemmer:

Magne Hovet, Risør v.g.s. - Aust-Agder, Ninni Jensen, Bodø v.g.s. - Nordland, Mieke Magnusson, Engerdal barne- og ungd.skole - Hedmark, Geir Allan Stava, Åkra ungd.skole - Rogaland, Ulrich Vollmerhaus, Ulstrup v.g.s. - Oslo, Terje Ørjansen, Bardufoss v.g.s. - Troms

Vara til forbundsstyret og landsstyremedlemmer:

1. Herluf Grüner, Romsdal v.g.s. - Møre og Romsdal, 2. Marit Gislesen, Tinius Olsen skole - Buskerud, 3. Arne M. Sirevaag, Bergen Maritime v.g.s. - Hordaland, 4. Brit Langvik, Fredrik II v.g.s. - Østfold, 5. Sven Berggren, Valdres v.g.s. - Oppland, 6. John Sandem, Jessheim v.g.s. - Akershus

Øvrige landsstyremedlemmer:

Stig Ole Pedersen, Hammerfest v.g.s. - Finnmark, Rolf Rotmo, Verdal v.g.s. - Nord-Trøndelag, Terje Moen - Sør-Trøndelag, Ingebjørn Gull, Hayanger v.g.s. - Sogn og Fjordane, Jean Pierre Adriaenssens, Mandal v.g.s. - Vest-Agder, Øivind L. Nilsen, Osebakken v.g.s. - Telemark, Arnt Berby Karlsen, AKS, Hjemmet for døve - Vestfold

Forbundssekretærer:

Jan Delaas, Geir Granås, Gunnvor Sen - forbundskontoret

Forbundskontoret forøvrig:

Vivian Broberg - kontorfullmektig, Irene Machac - førstesekretær, Svetlana Mitic - regnskap

Fylkeslagene i Skolenes landsforbund ved lederne:

Østfold: Finn Gyllensten, Borg v.g.s. T: 69 97 31 00, epost: finng@borg.vgs.no

Akershus: Erik Hoff, Dyrøkkåsen skole. T: 64 90 68 00, epost: erik.hoff@frotn.kommune.no

Oslo: Ulrich Vollmerhaus, Ulstrup v.g.s. T: 22 26 58 48, epost: oslosl@c2i.net

Hedmark: Hege Ekblad, Stange v.g.s. T: 62 58 11 00, epost: hegeekblad@hotmail.com

Oppland: Sven Berggren, Valdres v.g.s. T: 61 36 63 00/ 61 36 63 15,

epost: sven.berggren@ansatt.opplandvgs.no

Buskerud: Marit Gislesen, Buskerud fylkeskommune. T: 32 80 85 00,

epost: marit.gislesen@skole.bfk.no

Vestfold: Lothar Schuren, Horten v.g.s. T: 33 07 90 00, epost: losc@online.no

Telemark: Arne Thorkildsen, Lunde v.g.s. T: 35 94 92 00, epost: arne.thorkildsen@t-fk.no

Aust-Agder: Kurt Ivan Rasmussen, Risør v.g.s. T: 37 14 42 20,

epost: kurt.ivar.rasmussen@risor.vgs.no

Vest-Agder: Erik Steinar Dahl, Tangen v.g.s. T: 901 14 829, epost: erda1@vaf.no

Rogaland: Monika Kvilhaugsvik, Karmøy voksenopplæringscenter, T: 52 81 14 92

epost: srogaland@home.no, monika@crossound.com

Hordaland: Arne M. Sirevaag, Bergen Maritime v.g.s. T: 55 32 24 80,

epost: arne-mathias@skolepost.is.no

Sogn og Fjordane: Magnar Aase, Eid v.g.s. T: 57 88 52 00,

epost: magnar.aase@sf-f.kommune.no

Møre og Romsdal: Steinar Betten, Kristiansund v.g.skole,

T: 41 23 06 70, Epost: steinar.betten@krsund.vgs.no

Sør-Trøndelag: Terje Moen, Ladejarlen skole. T: 920 58 309,

epost: terje.moen@stfk.no

Nord-Trøndelag: Kjell Arne Jensen, Øysletta skole. T: 74 28 19 20,

epost: kjell.jensen@tele2.no

Nordland: Ninni Jensen, Bodø v.g.s. T: 75 65 15 00, epost: ninni@online.no

Troms: Astrid Sebulonsen, Tromsø maritime skole, T: 93099880

epost: astrid.sebulonsen@troms.vgs.no

Finnmark: Eli Dalseng, Karasjok kommune T: 78 46 80 00,

epost: eli.julianne.dalseng@karasjok.kommune.no

Se dem glitre, se dem skinne

Tveiterås skole i Bergen har en visjon for skolen som lyder slik: Vi ser mulighetene. Det er nettopp det lærer Ida Margrete Gjul gjør som musikkterapeut for barn og unge med psykisk utviklingshemming og/eller store lærevansker. Derfor fikk hun Kongens fortjenestemedalje i sølv for innsatsen.

Foregangskvinne

Ida Margrete Gjul, som er medlem av Skolenes landsforbund, fikk høytidelig overrakt medaljen av Statens fylkesmann, Svein Alsaker. Overrekkelsen foregikk under en tilstelning på skolen i januar.

Fylkesmannen berømmet Ida Margrete Gjul for hennes pedagogiske dyktighet og musikkalske kommunikasjonsevne overfor

de unge elevene.

– Du finner deres startsted og får dem til å utvikle seg gjennom musikken – langt utover det man kan forvente. Det er full dekning for å si at du har vært en foregangskvinne for å løfte opp musikkterapi som et nyttig redskap for å øke livskvaliteten for mennesker med spesielle behov, sa han.

I statuttene for H.M. Kongens fortjenstmedalje står det bl.a.:

«Særlig fortjenstfull innsats over lengre tid i samfunnslivet i offentlig stilling eller verv, eller ved annen personlig virksomhet av samfunnsnyttig betydning.»

Fylkesmannens tale og om Gjuls mangeårige innsats: www.lokal.no/no/sl-bergen

HYLLET LÆRER: Ida Margrete Gjul fikk Kongens fortjenestemedalje i sølv. (FOTO: PRIVAT)

Muligheter overalt

Som en av LO's 850 000 medlemmer, nyter du godt av et omfattende fordelsprogram. Gå inn på lofavor.no for å ta en titt på hvordan du kan spare penger på alt fra netthandel til billån.

📞 dette og mange flere tilbud finner du på lofavor.no ☎ 815 32 600

 favor

DET NYTTET: I høst fikk foreldre og elever nok og aksjonerte på kommunestyremøtet. FOTO: SOLVEIG GRANDE

Gymnastikksal i julegave

Det nytter å si fra. Elever, lærere og foreldre ved Bjørnemyr skole på Nesodden jubler. Rett før jul snudde politikerne og bevilget penger til gymnastikksal til skolens 230 elever. – Det var på høy tid, sier en svært fornøyd lærer Gro Dronsett.

Et tynt snølag dekker bakken og skjuler blank is mellom grantrærne på oversiden av Bjørnemyr skole.

– Unna vei, hylér en ni år gammel gutt før han tar løpefart og sklir nedover i høyt tempo.

I skolen er på Bjørnemyr skole noen dager før vedtaket om bygging av gymnastikksal fattes. En gjeng niåringer aker i bakkene rett bak skolen. De har kroppsøving. Lærer Gro Dronsett, kontaktlærer i klasse

4 A, forteller at aking og andre uteaktiviteter er vanlig kroppsøving for elevene ved skolen.

Uegnet kjellerrom

Både sommer og vinter foregår mange av gymnastikktimene i friluft siden skolen mangler gymnastikksal.

– Det er ikke godt nok, sier hun.

– Læreplanen sier at elevene skal ha et allsidig tilbud, som omfatter svømming, trening i apparater, ballspill og

andre aktiviteter. Vi har tatt i bruk et kjellerrom til inneaktiviteter. Men rommet er lite, og det er lavt under taket. Når vi prøver oss på kanonball, fyker ballen i taket hele tiden. Det finnes en utendørs bane rett ved skolen, men det er problemer med dreneringen, og banen er ofte dekket av vann, forteller Dronsett.

Ingen dusjmuligheter

Kjellerrommet er uegnet til gymnas-

Tekst: ANNE KARI BERG

SNART INN I VARMEN: Rektor Barbro Helgesen (til venstre) og lærer Gro Dronsett ved Bjørnemyr skole er tilfreds med at det endelig ser ut til at skolen får gymsal.

FOTO: ANNE KARI BERG

tikk. Når 19 viltre elever kommer inn, er rommet trangt og overfylt. At det ikke finnes dusjmuligheter er også bekymringsfullt, understreker både lærere og foreldre.

Gro Dronsett begynte på Bjørnemyr skole sist høst etter å ha jobbet i flere år på en annen skole i kommunen. Der er det både svømmebasseng og gymnastikksal.

– Det var en overgang å komme til Bjørnemyr hvor vi ikke har noen av delene. For en lærer er det en stor og nesten umulig utfordring å lage et godt kroppøvingsopplegg når forutsetningene er så dårlige, understreker hun.

Barneskolen på Nesodden er den eneste kommunale skole i Oslo og Akershus uten gymnastikksal.

Jubel etter ja-vedtak

Skolen har vært uten gymnastikksal siden den ble bygget for 28 år siden. Det har helt fra starten av vært

meningen å bygge kroppøvingssal, men på grunn av kommunens dårlige økonomi har prosjektet stadig blitt utsatt. Etter at kommunene på tampen av fjoråret fikk økte bevilgninger til opprusting og vedlikehold av skoler, øynet ansatte og foreldre håp om at skolen endelig kunne få en egnet sal. Men et flertall i kommunestyret gikk inn for å bygge et nytt folkebibliotek i stedet, noe som fikk foreldre til å aksjonere i lokalpressen og overfor kommunestyrerepresentantene.

På årets siste kommunestyremøte snudde politikerne og gikk inn for å bevilge 20 millioner kroner til kroppøvingssal ved Bjørnemyr skole. Bygget skal prosjekteres og planlegges i 2009, og byggestart vil finne sted året etter. Jubelen var stor både blant elever, lærere og foreldre. – Det er på tide. Dette er den fineste julegaven vi kunne fått, sier Gro Dronsett fornøyd.

Lovlig?

Det er ingen lov som sier at en skole må ha gymnastikksal. Ifølge informasjonskonsulent Ajfer Husejin i Kunnskapsdepartementet sier opplæringsloven at skoleeier er pålagt å sørge for «tjenlige lokaler».

– Men loven spesifiserer ikke hvilke rom et skolebygg må inneholde, sier hun og legger til at elevene har rett til opplæring i kroppøving i henhold til læreplanen.

– Ut fra den beskrivelsen som framkommer i artikkelen, framstår det usannsynlig at opplæringen i kroppøving oppfyller disse kravene. Husejin framholder videre at det ikke er departementet, men Fylkesmannen i Oslo og Akershus som fører tilsyn med slike saker, og som har myndighet til å gi pålegg om retting av eventuelle uregelmessige forhold.

Hos Fylkesmannen svarer utdanningsdirektør Bjørg Ølstad:

– Barn skal ha et tilfredsstillende tilbud i kroppøving. Men det er ikke uten videre gitt at en skole må ha gymnastikksal for å gi elevene et slikt tilbud. Hun understreker at Fylkesmannen ikke griper inn i denne typen saker før det kommer en eventuell formell henvendelse fra skolesjefen eller helsetjenesten i kommunen.

SLere med «grønt» hår

Frisør-
lærerne
ved Lunde
vidare-
gåande
skule i Tele-
mark satser
på økolo-
giske hårpro-
dukter for å
forebygge at
frisører for-
svinner fra
yrket i ung
alder.

I august bestemte frisørlærerne at skolens opplæringssalong skulle bli grønn. Derfor dro de til København for å få kurs og opplæring, og like før jul kom de første økologiske hårproduktene til salongen på skolen, skriver Telemarksavisa.

Gjennomsnittsalderen for frisører som slutter i yrket, er i underkant av 30 år. Mange slutter også enda tidligere. Ofte er det rygg, skuldre og nakke som er problemet. Men også allergi på grunn av all kjemien i frisørprodukter er en vesentlig årsak til at mange må finne seg noe annet å gjøre.

Fått i oss nok gift

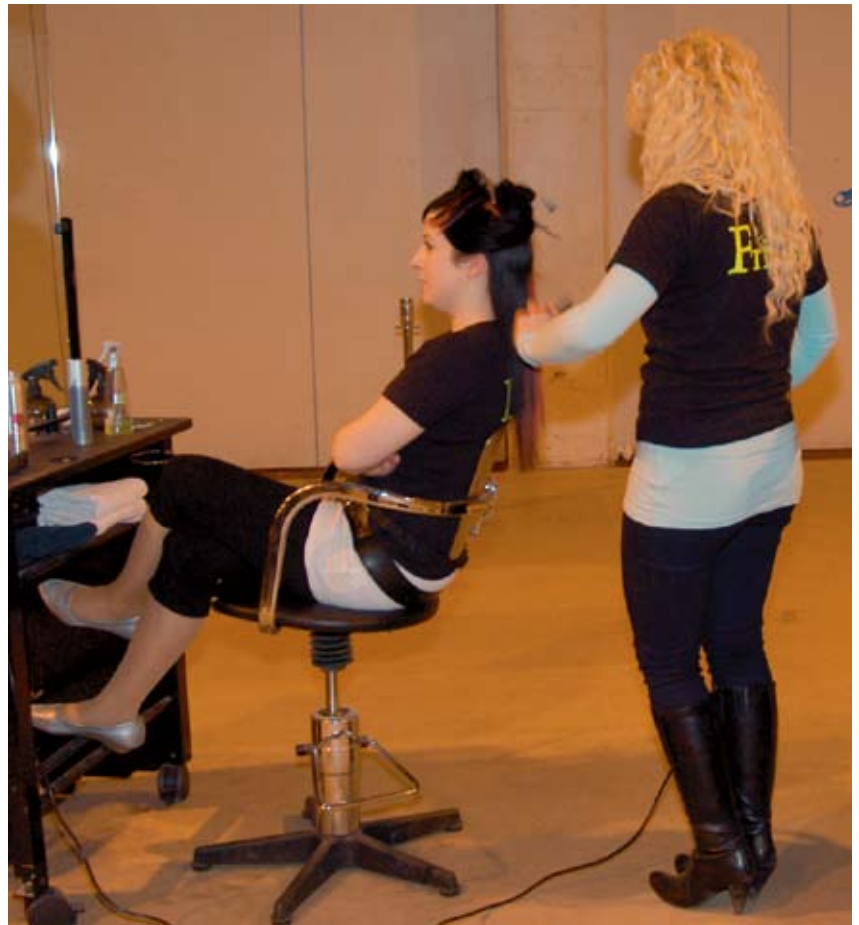
I tradisjonelle frisørprodukter brukes kjemiske stoffer som kan bidra til å ødelegge slimhinnene i hals og nese. Enkelte av stoffene kan også virke hormonforstyrrende.

– Fortsatt er dette veldig nytt for oss, men det er ingen tvil om at produktene holder like god kvalitet som dem vi har brukt tidligere, sier Asborg Leikvoll Hynne og Gro Rantala til Telemarksavisa.

Når det gjelder helsen, mener de at produktene representerer en klar forbedring.

– Det brukes bare naturlige konserveringsmidler og eteriske oljer i stedet for parfyme, og kun naturlige fargestoffer.

– Vi har klart oss greit med de tradisjonelle produktene også, men nå synes vi at vi har fått i oss nok gift og vil over på noe annet, sier de.

IKKE SKADELIGE: Lunde videregående skule i Telemark satser på økologiske hårprodukter i sin opplæringssalong. ILLUSTRASJONSFOTO: HEIDI STEEN

på timeplanen

Representerer framtiden

– Vi håper dette kan føre til at frisører kan forsette i mange flere år i yrket sitt, sier Kari Lønvik.

Hun og lærer Asborg Leikvoll Hynne er begge medlemmer av Skolenes landsforbund. Lønvik forteller at de er godt i gang med å bare jobbe med økologiske produkter, men det vil ta litt tid.

– Dette skal jo også tilpasses lære-

planer, forteller Lønvik.

Lærerne er overbevist om at de økologiske produktene representerer framtiden i frisørbransjen.

– Fortsatt er økologiske frisørsalonger lite utbredt, men vi er sikre på at dette er en utvikling som kommer til å skyte fart. Det forskes og jobbes med å utvide produktspekteret, og det blir jo bare mer og mer økologiske produkter over alt, sier de.